

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: -

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

۱) عيّن ما ليس فيه من الحروف المشبهه بالفعل:

۱) عَلِينَا أَنْ نَجْتَنِبَ مِنَ الْغَيْبَةِ
۳) كَأَنَّ أَرْضَاءَ النَّاسِ غَايَةَ لِاتُّدْرَكَ

۲) لَيْتَ ثَرَوَةَ قَارُونَ لَنَا
۴) إِنَّ التَّيِّدِينَ أَمْرٌ فَطْرِيٌّ

۲) عيّن لا النافية للجنس:

۱) لَا فَخْرَ بِالنَّسَبِ أَيْهَا الْجَاهِلُ!
۳) لَا تَشْعُرُ الدَّوَاءُ فِي وُجُودِكَ

۲) وَلَا تَسْتَبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
۴) لَا تَطْلُبْ بَدَلًا لِلْعِلْمِ

۳) عيّن عبارة تختلف «لا»

۱) لَا بَأْسَ يَا أَحَى. أَنَا أَقْبَلُ تَأْخِيرَكَ
۳) لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا

۲) لَا تَغْضَبْ، الْغَضَبُ مَفْسُدَةٌ
۴) لِأَشْيَاءٍ عِنْدَنَا لِنُعْطِيَ الْفُقَرَاءَ

۴) عيّن ما يدلُّ على التشبيه:

۱) لَعَلَّ الْإِنْسَانَ يَفْهَمُ كُنْهَ هَذِهِ الظَّوَاهِرِ
۳) كَأَنَّهُمْ بَنِيَانٌ مَرْصُوصٌ

۲) لِمَاذَا لَا تَسَافِرُ بِالطَّائِرِهِ؟ لِأَنَّ الْبِطَاقَةَ غَالِيَةً
۴) إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا

۵) عيّن الجواب الذي كُتِبَ من الحروف المشبهه بالفعل

۱) لَكَنَّ / أَنْ / إِنْ
۲) لَكَنَّ / لَيْتَ / كَأَنَّ
۳) لَيْتَ / أَنْ / كَانَ
۴) لَكَنَّ / إِنْ / لَعَلَّ

۶) عيّن الصحيح في ما أُشير إليها بخط: أيها الفاجر جهلا بالنسب/ إبحث عن معنى العصارعة في معجم

۱) اسم الفاعل- اسم المفعول
۳) اسم الفاعل- اسم المفعول
۲) اسم المفعول- صيغة المبالغة
۴) اسم الفاعل- صيغة المبالغة

۷) عيّن الصحيح: « تمنى المزارع : لَيْتَ ..... يَنْزِلُ كَثِيرًا »

۱) المَطْرُ
۲) المَطْرِ
۳) مَطْرٌ
۴) المَطْرَ

۸) عيّن الجواب الذي كُتِبَ من الحروف المشبهه بالفعل

۱) كَأَنَّ / لَكَنَّ / أَنْ
۲) كَأَنَّ / لَكَنَّ / إِنْ
۳) كَانَ / لَعَلَّ / لَيْتَ
۴) لَكَنَّ / أَنْ / لَيْتَ

۹) عيّن الكلمة التي تكملُ جملة ما قبلها:

۱) إعلم أَنَّكَ لِاتَّحَصَّلُ عَلَى النَّجَاحِ
۳) إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
۲) فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ لَا تَعْلَمُونَ
۴) لَيْتَنِي كُنْتُ أَنْجَحُ فِي أَهْدَافِي الْمُتَعَالِيَةِ.

۱۰) عيّن ما خبر « لا » فيه محذوف:

۱) لَا حَافِظَ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِ
۳) لَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ
۲) لِأَشَكَ أَنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
۴) لَا طَالِبَ فِي هَذَا الصَّفِّ

١١) عيّن الصحيحَ في تعيينِ نوعِ «لا»:

- ١) إِنَّا لَآنْحِبُ أَن نَسْتَمِعَ إِلَى كَلَامِ الْمَعْلَمِ (نافية للجنس)
- ٢) لَأَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَ ضَرًّا (النافية)
- ٣) يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَ لَا بَنُونَ (الناهية)
- ٤) لَا سِيفٌ إِلَّا ذَوَالْفَقَارِ (النافية)

١٢) عيّن «لا» يَختلفُ عَن الباقى:

- ١) لَا جِهَادَ كجِهَادِ النَّفْسِ
- ٢) لَأُطْعِمُوا الْفُقَرَاءَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ
- ٣) ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ
- ٤) لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ

١٣) عيّن «لا» غير عاملة:

- ١) لَأَسْوَءُ أَشْوَأَ مِنَ الْكُذْبِ
- ٢) لَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
- ٣) لَا يَكْتَبُ الطَّالِبُ وَاجِبَاتِهِ
- ٤) لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ

١٤) عيّن «لا» الناسخة:

- ١) فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَ لَكِنَّمْ لَا تَعْلَمُونَ
- ٢) لَا مَصِيبَةَ أَعْظَمَ مِنَ الْجَهْلِ
- ٣) هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
- ٤) لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ

١٥) عيّن الحرفَ يَدُلُّ عَلَى التَّشْبِيهِ:

- ١) لَيْتَ الْفُرْصَةَ تَغْتَنَّمُ لِيَسْتَفَادَ مِنْهَا
- ٢) كَأَنَّ الْإِنْسَانَ لَا يَرِيدُ النَّجَاحَ فِي حَيَاتِهِ
- ٣) كَأَنَّهُمْ بَنِيَانٌ مَرْصُوصٌ
- ٤) كَأَنَّ السَّمَاءَ تَمَطَّرُ أَسْمَاكًا

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: -

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

سوال ۱

پاسخ: گزینه ۱

گزینه‌ی «۱»

سوال ۲

پاسخ: گزینه ۱

گزینه‌ی «۱»

سوال ۳

پاسخ: گزینه ۲

گزینه‌ی «۲»

سوال ۴

پاسخ: گزینه ۳

گزینه‌ی «۳»

سوال ۵

پاسخ: گزینه ۲

گزینه‌ی «۲»

سوال ۶

پاسخ: گزینه ۴

گزینه‌ی «۴»

سوال ۷

پاسخ: گزینه ۴

گزینه‌ی «۴»

سوال ۸

پاسخ: گزینه ۴

گزینه‌ی «۴»

سوال ۹

پاسخ: گزینه ۲

گزینه‌ی «۲»

سوال ۱۰

پاسخ: گزینه ۲

گزینه‌ی «۲»

سوال ۱۱

پاسخ: گزینه ۲

گزینه‌ی «۲»

سوال ۱۲

پاسخ: گزینه ۲

گزینه‌ی «۲»

سوال ۱۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه‌ی «۳»

سوال ۱۴

پاسخ: گزینه ۲

گزینه‌ی «۲»

سوال ۱۵

پاسخ: گزینه ۳

گزینه‌ی «۳»

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: -

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

۱) عین العبارة التي يليها فيها الحال:

- ۱) المؤمن يعتصم بحبل الله و هو خاضع له!
۲) علينا أن نبتعد عن الكذب و نحن عالمون بقبحه!
۳) أصدق كلاماً قلته لى يوم أمس!
۴) يعيش هؤلاء الطلاب متوكّلين على ربّهم دائماً!

۲) عین جمله مؤكّدة فيها حال:

- ۱) إنّ هذا الرجل كان ذا وجهين فلذلك مات خاسراً!
۲) ألا تصدّقون أنّ المُحسن يبقى حياً أبداً؟!
۳) كأنّ المؤمن جبل راسخ لا تُحرّكه العواصف!
۴) إنّ الطلاب الإيرانيين يرحلون إلى أوروبا باحثين عن العلم!

۳) عین الحال جملةٌ تدلُّ على الإستمرار:

- ۱) رأيتُ مؤمناً فى مسجد لا يشعُر باليأس!
۲) فى الغرفة شاهدتُ اولئك الموظّفين مُجديّن فى أعمالهم!
۳) رأيتُ الطالب المؤدّب فى السّاحة و هو يحمل محفظة جميلةً!
۴) سافرتُ إلى مدينة إحدى صديقاتى و هى قد وصفتها من قبل!

۴) عین الخطأ للفراغ لإيجاد الحال: «بلغتُ قمةً أحد الجبال فى مدينتنا . . . إلى الغابة!»

- ۱) ناظرًا   ۲) ناظرةً   ۳) و أنا أنظرُ   ۴) و أنا ناظرًا

۵) عین ما فيه الحال:

- ۱) جاء لنا مدعوون كثيرون هم تناولوا الطّعام فى ساعة متأخرة!
۲) جاء ضيوف كثيرون و جاء صاحب البيت و استقبلهم بحفاوة!
۳) جاء الضيوف الكثيرون و هم يتكلّمون عن ذكريات الضيافة!
۴) جاء لنا المدعوون الكثيرون حين كُنّا نتكلّم مع أصدقائنا!

۶) فى أىّ عبارةٍ ما جاءت الحال:

- ۱) اشتريتُ من السّوق ملابسٍ للأطفال الأيتام!
۲) بعد دقائق رجع التلميذ نادماً و قال: أَعفُ عَنى يا زَميلى!
۳) إنّى أعلمُ أنّ صديقى يَقومُ بأداء الواجبات راغباً!
۴) تلعب الأختان الصغيرتان فى الغرفة مُبتسمتين!

۷) عین الحال اسم فاعل:

- ۱) أرسل التّبئى لتبيين الصّراطِ المُستقيم بشيراً!
۲) رأيتُ اللاعبين الإيرانيين رَجعوا من المُسابقة مسرورين!
۳) كأنّ المؤمنينَ يَعيشونَ فى الدّنيا مُطيعينَ لله!
۴) الحُضار جَلَسوا فى الصّالّة و هم كانوا ساكتين!

۸) عین ما يليها فيه «الحال»:

- ۱) لا تتسامحوا و أنتم تحسبون أنّ لكم فرصةً كثيرةً،
۲) لأنّكم إذا تَبدؤون بالعمل و هو يحتاج إلى زمانٍ،
۳) لا تجدون الفرصةَ كثيرةً و هى قليلةٌ و قصيرةٌ دائماً،
۴) فيجب أن تستفيدوا من الفرصة و لو كانت قليلةً!

٩ عَيْنِ الْحَالِ مُخْتَلِفَةً عَنِ الْبَاقِي:

- ١ رأيت أختي يوم أمس و هي تطالع دروسها بدقة!
- ٢ شاهدت إخواني المسلمين و ساعدتهم مظلومين!
- ٣ أنا أدعو إلهي كل ساعة و هو مجيب الدعوات!
- ٤ يعمل الشباب بجد و هم نشيطون جداً!

١٥ عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الْحَال:

- ١ ليس هؤلاء الأشخاص في أعمالهم متكاسلين!
- ٢ في صباح اليوم رأيت في المكتبة صديقتي مبتسمة!
- ٣ يا سميرة؛ أنت تذهبين إلى المدرسة مريضة!
- ٤ سافر الأخوان اليتيمان مُشتاقين إلى الشِّفر!

١١ عَيْنِ الْحَال:

- ١ جعلت صديقتي أمينةً لأُموري الشخصية لأختبرها!
- ٢ تناولت لقمة من الطعام ثم خرجت من البيت خروجاً!
- ٣ إلهي أعطني فرحاً لا أعفل عن تعبدك و طاعتك!
- ٤ قُمت للإجابة عن الدرس مؤدباً ثم جلست بإذن المعلم!

١٢ عَيْنِ مَا لَيْسَ يُذَكِّرُ فِيهِ الْحَال:

- ١ لم يكن هذا الطالب في أمره مُتقدماً!
- ٢ إشتراكنا في حفلة مدرستنا متأخرين!
- ٣ استمع المؤمن إلى آيات القرآن متأملاً!
- ٤ إنَّ معلّمِي يَدْرُسُ فِي الْمَدْرَسَةِ مَجْتَهِداً!

١٣ عَيْنِ الْحَال:

- ١ قال الطائر المسجون مضطرباً،
- ٢ يا صاحبي أقتلني في الحال تكرباً،
- ٣ أو أعطني قليلاً من الحبّ محبّةً،
- ٤ أو خلّصني من هذا القفص راحةً!

١٤ عَيْنِ الْحَالِ يَخْتَلِفُ نَوْعُهَا:

- ١ يا أيها الأولياء علّموا أولادكم و أنتم مُشفقون عليهم!
- ٢ واجهت صديقي في المسجد مسروراً!
- ٣ كان النَّاسُ يواصلون طريقهم إلى الحقِّ راغبين فيه!
- ٤ دخلت المعلّمة الصفّ حاملة محفظتها!

١٥ عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ «الْحَال»:

- ١ لا تتسامحوا و أنتم تحسبون أنّ لكم فرصةً كثيرةً،
- ٢ لأنّكم إذا تبدؤون بالعمل و هو يحتاج إلى زمانٍ،
- ٣ لا تجدون الفرصة كثيرةً و هي قليلةٌ و قصيرةٌ دائماً،
- ٤ فيجب أن تستفيدوا من الفرصة و لو كانت قليلةً!

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: --

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

سوال ۱

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

در این گزینه حال وجود ندارد. نقش «کلاماً» مفعول است و جمله بعد از آن صفت است، نه حال.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: حال «و هو خاضع» از نوع جمله است.

گزینه «۲»: حال «و نحن عالمون» از نوع جمله است.

گزینه «۴»: حال «متوکلین» از نوع مفرد است.

سوال ۲

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

باید جمله‌ای را پیدا کنیم که مورد تأکید قرار گرفته و در آن حال نیز وجود داشته باشد. در گزینه «۴»، «إِنَّ» بر کل جمله تأکید داشته و «باحثین» نیز حال است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: در این گزینه «إِنَّ» جمله «هذا الرجل كان ذا وجهين» را مورد تأکید قرار داده ولی حال («خاسراً») در جمله دیگری است که با «فَ» از جمله قبلی جدا شده است.

گزینه «۲»: «أَنَّ» برای ربط است نه تأکید.

گزینه «۳»: «كَأَنَّ» حرف «تشبیه و تخمین» است. ضمناً در این جمله حال وجود ندارد.

سوال ۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

صورت سؤال خواسته جمله حالیه‌ای را مشخص کنیم که دلالت بر استمرار (معنای ماضی استمراری) داشته باشد.

در گزینه «۳»، «و هو یحمل» جمله حالیه با فعل مضارع است و چون قبل از آن، فعل ماضی آمده، پس معنای ماضی استمراری می‌دهد:

«و هو یحمل: در حالی که حمل می‌کرد»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: جمله حالیه نداریم.

گزینه «۴»: «و هی قد وصفتها» جمله حالیه است اما با فعل ماضی آمده است، نه مضارع.

سوال ۴

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

در گزینه «۴»، حال به صورت جمله اسمیه آمده است که باید خبر آن جمله اسمیه مرفوع باشد؛ پس «و أنا ناظرٌ» صحیح است.

سوال ۵

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «حال» آمده باشد. در گزینه «۳»، «و هُم یتکلمون» حال جمله (جمله حالیه) از نوع جمله اسمیه است. ترجمه:

«مهمانان زیاد آمدند در حالی که درباره‌ی خاطرات مهمانی صحبت می‌کردند!»

سوال ۶

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

در گزینه «۱»، حال به کار نرفته است و «ملابس» مفعول است (از بازار لباس‌هایی برای کودکان بخریم!).

سوال ۷

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

«مُطِيعِينَ» حال و اسم فاعل است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «بَشِيرًا» حال است اما اسم فاعل نیست.

گزینه «۲»: «مسرورين» حال است، اما اسم مفعول است.

گزینه «۴»: دقت کنید اگرچه «ساکتین» اسم فاعل است، اما نقش اصلی در جمله دارد (خبر است) و حال نیست.

سوال ۸

پاسخ: گزینه ۴

در گزینه «۴» نه «حال مفرد (اسم)» و نه «حال جمله (و + مبتدا + خبر)» نیامده است. («قليلة» خبر «كانت» است.) به ترتیب «و أنتم تحسبون»، «و هو يحتاج» و «و هی قليلة» در سایر گزینه ها همگی حال جمله (جمله حالیه) هستند. نکته مهم: معمولاً «و + مبتدا + خبر» در وسط عبارات، حال جمله (جمله حالیه) است.

سوال ۹

پاسخ: گزینه ۲

صورت سؤال، حالی را می‌خواهد که متفاوت از بقیه باشد.

حال گاهی به صورت یک اسم نکره و گاهی به شکل یک جمله ظاهر می‌شود.

در گزینه «۲»، «مظلومين» اسم مفعول و نکره است که به بیان حالت می‌پردازد و نقش حال را دارد، در حالی که در سایر گزینه‌ها حال به صورت جمله اسمیه آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «و هی تطالع ...» حال است.

گزینه «۳»: «و هو مجيب ...» حال است.

گزینه «۴»: «و هم نشیطون ...» حال است.

سوال ۱۰

پاسخ: گزینه ۱

در این گزینه، «مُتکاسلین» خبر افعال ناقصه (لیس) است نه «حال».

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «مُبْتَمَسَةٌ» حال و «صَدِيقَةٌ» مرجع حال است.

گزینه «۳»: «مَرِيضَةٌ» حال است.

گزینه «۴»: «مُشْتَاقِيْن» حال است.

سوال ۱۱

پاسخ: گزینه ۴

در این عبارت «مُؤَدِّبًا» حال است.

گزینه «۱»: «أَمِيْنَةٌ» مفعول به دوم است.

گزینه «۲»: «خُرُوجًا» وزن مناسبی برای حال ندارد.

گزینه «۳»: «فَرِحًا» مفعول به دوم است.

سوال ۱۲

پاسخ: گزینه ۱

«مَتَقَدِّمًا» خبر «كان» است، نه حال.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «مَتَأَخَّرِيْن» حال است.

گزینه «۳»: «مَتَأَمَّلًا» حال است.

گزینه «۴»: «مَجْتَهِدًا» حال است.

سوال ۱۳

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

«مُضْطَرِّبًا» اسم مشتق، نکره و منصوب است که حالت یک اسم معرفه (الطَّائِر) را بیان می‌کند، بنابراین حال محسوب می‌شود.

سوال ۱۴

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

در این گزینه جمله اسمیه «و أنتم مُشفقون علیهم» حال است. در سایر گزینه‌ها به ترتیب «مسروراً»، «راغبین» و «حاملة» حال مفرد (تک کلمه‌ای) هستند.

سوال ۱۵

پاسخ: گزینه ۴

در این گزینه «حال مفرد (اسم)» و «حال جمله (و + مبتدا + خبر)» نیامده است. («قلیلة» خبر «كانت» است). در سایر گزینه‌ها به ترتیب «و أنتم تحسبون»، «و هو یحتاج» و «و هی قلیلة» همگی «حال جمله (جمله حالیه)» هستند. نکته مهم: عموماً «و + مبتدا + خبر» در وسط عبارات، حال جمله (جمله حالیه) است.

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: -

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

① عین المستثنى منه غير محذوف:

- ① لا يعملُ بوصايا أبى و أمى إلا أذى الأكبر!
- ② لماذا لا تستخدم فى كلامك إلا الأشعار العربية!
- ③ لا يخرج أحدٌ من المكتبة إلا الذين يختارون كتابًا واحدًا!
- ④ لن يسهر هذه الليلة على سربرى ليساعدنى إلا أبى!

② عین ما لیس فیہ الحصر:

- ① لم يجذب غذاءً مناسباً لنفسه إلا الجسم القوي!
- ② لا يكتسب مودة الناس أحد إلا الذى يكون له خلق حسن!
- ③ لا يبقى من الإنسان المحسن فى هذه الدنيا إلا الذكر الحسن!
- ④ لا يقدر أن يكمل دراسته فى الجامعة إلا من يهتم بدراسته فى الثانوية!

③ عین المستثنى منه يكون فاعلاً:

- ① سنقرأ هذه الأخبار فى الإنترنت إلا ما هو سياسى!
- ② قامت فاطمة بتجيب صديقاتها إلا التى تكون بخيلة منهن!
- ③ يفرح المتفرجون بهدف فريقهم فى المباراة إلا الكسليين!
- ④ لا ينصر الوالدان أحداً فى المشاكل إلا أولادهما!

④ عین «إلا» ليست أداة للحصر:

- ① لم ييأس من معرفة الظاهرة إلا واحدٌ من العلماء!
- ② لا يقبل كلامك أحد إلا من يعرف سلوكك الحقيقى!
- ③ لن يؤلمنى فى الحياة إلا الذين يجرحوننى بألسنتهم!
- ④ لا يعنيننا عن الكتب طوال الحياة إلا ما يوصلنا إلى أهدافنا!

⑤ عین ما لیس فیہ الحصر:

- ① لم يجذب غذاءً مناسباً لنفسه إلا الجسم القوي!
- ② لا يكتسب مودة الناس أحد إلا الذى يكون له خلق حسن!
- ③ لا يبقى من الإنسان المحسن فى هذه الدنيا إلا الذكر الحسن!
- ④ لا يقدر أن يكمل دراسته فى الجامعة إلا من يهتم بدراسته فى الثانوية!

⑥ عین فعلاً لم يتحقق كاملاً:

- ① إننا نعتقد أن الجمال ليس إلا الحرية!
- ② إنهم ذهبوا إليه و ساعدوه مساعدة الوالدين!
- ③ إبنى يكاد يكون طالباً فى المرحلة الابتدائية!
- ④ كان المواطن الفهم يهتم بنظافة البيئة اهتماماً!

⑦ عین أسلوب الاستثناء معناه الحصر:

② ما أعانى أحدٌ فى مشاكل الحياة إلا الله الذى خلقنى فيرحمنى دائماً!

④ ما استطاع أن يذهب إلى الحجّ هذا العام إلا الحجّاج الذين كانوا مستطيعين!

① ما اشتري والدى شيئاً من المتجر الكبير إلا نوعاً من الفاكهة!

③ ما شكر أكثر الناس نعمة الله عليهم إلا الذين يعرفون أنّها من جانبه!

٨ عَيْن ما فيه الحصر:

- ١ لا يقدر أحدُ صعود الجبل المرتفع إلا الإنسان القوي!
- ٢ ما نال هذا الشاعِرُ الجوائزَ بعد إنشاده إلا جائزةُ ثمينة!
- ٣ لا تُنقلُ إلى موقفِ تصليحِ السيَّاراتِ إلا سيَّارةٌ معطَّلة!
- ٤ لا نشترى الفاكهةَ اليومَ إلا نوعاً واحداً منها و هو التفاح!

٩ عَيْن ما فيه الحصر (فى المعنى):

- ١ لا يُحسنُ إلينا أحدٌ إلا الذى يُحسنُ إليه!
- ٢ لا تأكلُ البوماتُ فى المزرعةَ غذاءً إلا الفئران!
- ٣ لا تُسبِّبُ الأمطارُ الحمضيةَ إلا التلوُّثُ فى الهواء!
- ٤ لا يرى المتشائمُ شيئاً فى كلِّ فرصةٍ إلا الضُّعوبة!

١٠ عَيْن ما ليست فيه الحال:

- ١ كُنَّا نُشجِّعُ اللاعبين فى مباراةٍ دوليةٍ فَرحين!
- ٢ ساعد الأبناء والدهم و هم مسرورون!
- ٣ عزَّفه الرئيس فى الجلسة قائلاً إنَّه من أكابر الموظفين!
- ٤ الله جعله غنياً ليس له حاجةٌ فى الحياة

١١ عَيْن فعلاً يدلُّ على الحال و الإستقبال:

- ١ عالمٌ إيرانيٌّ كتَبَ أوَّلَ كتابٍ كاملٍ فى قواعد اللُّغة العربية!
- ٢ إنَّ الله يُخرِجُ الثَّمراتَ للنَّاسِ من أغصان الأشجار!
- ٣ قال المعلمُ لنا: اُكتبوا تمارينَ الدرسِ للجلسة القادمة!
- ٤ الله الذى أوجدَ السماواتِ و الأرضَ فى سِتَّةِ أيَّام!

١٢ عَيْن أسلوب الإستثناء:

- ١ ما حَفِظَ مفرداتِ الدرسِ الثَّالثِ إلا طالبان!
- ٢ أ لم تسمعوا أن كلَّ شىءٍ يَنقُصُ بالإنفاقِ إلا العلم!
- ٣ رجع صديقنا إلى البيتِ بسرعةٍ و ما كان معه إلا هاشم!
- ٤ لن يَنجحَ فى هذه الإمتحاناتِ الصَّعبةِ إلا الذينَ يجتهدون!

١٣ عَيْن المستثنى منه لبيس محذوفاً:

- ١ لَمَّا تحدَّثت مع صديقى رأيت أنَّه لم يَنسَ إلا ذكرياتِ السَّفرةِ العلميَّة!
- ٢ لم يكتسبِ الدَّرجاتِ العالِيةَ فى هذا الامتحانِ إلا الذينَ يطالعونَ الدُّروسَ جيِّداً!
- ٣ لم يبقَ للمجاهدينَ و المجاهداتِ أمرٌ واجبٌ إلا المقاومةُ و التوكُّلُ على الله!
- ٤ لا يُشجِّعُ موظَّفاتِ هذه المُنظمةِ إلا مَنْ يشاهدُ صُعبَةَ أعمالهنَّ اليوميَّة!

١٤ عَيْن ما حُذِفَ فيه المستثنى منه:

- ١ ليست الدنيا شيئاً إلا خيالاً عارضاً!
- ٢ لا ينجح فى هذه الدنيا أحدٌ إلا المجدين!
- ٣ النَّاسُ يُضَيِّعونَ عمرهم إلا المجدين!
- ٤ اليومَ لم أشاهد فى الشَّارعِ إلا جماعتين!

١٥ عَيْن ما لبيس فيه الاسم المحصور:

- ١ كلَّ الدُّروسِ سهلةٌ عنده إلا درس الكيمياء!
- ٢ لا يرخص فى بلدكم إلا قليل من الأمتعة!
- ٣ ما أرسلتُ إلا بتعليم النَّاس!
- ٤ ما عرفتُ عندَ الشَّدائدِ إلا أوفى الأصدقاء!

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: --

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

سوال ۱

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، مستثنی منه محذوف نباشد؛ یعنی در جمله قبل از «إِلَّا»، مستثنی منه وجود داشته باشد. در گزینه «۳»، «أحدٌ» مستثنی منه است؛ زیرا کلمه «الَّذِينَ...» از آن جدا شده است. (ترجمة عبارت: کسی از کتابخانه خارج نمی‌شود، مگر کسانی که یک کتاب انتخاب کنند!)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «أخ» مستثنی است، اما در جمله قبل از «إِلَّا» کلمه‌ای نیامده که «أخ» از آن جدا شده باشد.

گزینه «۲»: «الأشعار» مستثنی است، اما در جمله قبل از «إِلَّا» کلمه‌ای نیامده که «الأشعار» زیرمجموعه آن باشد.

گزینه «۴»: «أب» مستثنی است، اما در جمله قبل از «إِلَّا» کلمه‌ای نیامده که «أب» از آن جدا شده باشد.

سوال ۲

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

در این گزینه، «أحد» مستثنی منه است که در جمله قبل از «إِلَّا» ذکر شده است، بنابراین جمله اسلوب حصر ندارد. در سایر گزینه‌ها مستثنی منه محذوف است و معنای حصر داریم.

سوال ۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

ترجمة عبارت: «تماشایان با گل تیم‌شان در مسابقه خوشحال می‌شوند، به‌جز تنبلان». «المتفزون» فاعل و مستثنی‌منه برای «الکسلین» است.

سوال ۴

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

صورت سؤال، حرف «إِلَّا» را می‌خواهد که برای حصر نیامده باشد؛

در گزینه «۲»، «أحد» مستثنی‌منه است و جمله در اسلوب استثناء بیان شده است، نه حصر. در سایر گزینه‌ها مستثنی‌منه از جمله حذف شده است

و اسلوب حصر داریم.

سوال ۵

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

در این گزینه، «أحد» مستثنی منه است که در جمله قبل از «إلا» ذکر شده است، بنابراین جمله اسلوب حصر ندارد. در سایر گزینه‌ها مستثنی منه محذوف است و معنای حصر داریم.

سوال ۶

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

فعل «يَكاد» به معنای «نزدیک است»، دلالت بر این دارد که فعل هنوز به طور کامل محقق نشده و ممکن است در آینده‌ای نزدیک به وقوع بپیوندد. ترجمه عبارت: پسرم نزدیک است دانش‌آموزی در مقطع ابتدایی بشود!

سوال ۷

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

سؤال گزینه ای را می خواهد که در آن «اسلوب حصر» آمده باشد؛ یعنی باید دنبال گزینه ای بگردیم که در جمله قبل از «إلا» مستثنی منه نیامده باشد. در گزینه (۴) «الحجّاج» مستثنی است، ولی مستثنی منه آن در جمله قبل از «إلا» نیامده است و «اسلوب حصر» است. ترجمه: «امسال فقط حاجیانی که توانمند بودند توانستند به حج بروند.»

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) «نوعاً» مستثنی و «شیئاً» مستثنی منه آن است؛ لذا «اسلوب استثناء» است.

(۲) «الله» مستثنی و «أحد» مستثنی منه آن است؛ لذا «اسلوب استثناء» است.

(۳) «الذین» مستثنی و «أكثر الناس» مستثنی منه آن است؛ لذا «اسلوب استثناء» است.

سوال ۸

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

یکی از شروط اسلوب حصر نبود مستثنی منه است. «أحد» در گزینه «۱»، «الجوائز» در گزینه «۲» و «الفاکهة» در گزینه «۴» مستثنی منه هستند. فقط در گزینه «۳» مستثنی منه نیامده است.

سوال ۹

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن حصر باشد. در گزینه «۳»، قبل از «إِلَّا»، مستثنی منه نداریم، پس اسلوب حصر وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أَحَدٌ» مستثنی منه است و اسلوب استثناء داریم.

گزینه «۲»: «غِذَاءٌ» مستثنی منه است و اسلوب استثناء داریم.

گزینه «۴»: «شَيْئاً» مستثنی منه است و اسلوب استثناء داریم.

سوال ۱۰

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

در این گزینه، «غَنِيًّا» به عنوان مفعول دوم برای کامل کردن معنای «جعل» آمده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «فَرِحِينَ» حال است.

گزینه «۲»: «هم مسرورون» حال است.

گزینه «۳»: «قَائِلًا» حال است.

سوال ۱۱

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

سؤال فعلی را می‌خواهد که هم بر زمان حال و هم مستقبل (آینده) دلالت کند. در میان فعل‌ها «فعل مضارع» بر زمان حال و آینده دلالت می‌کند، لذا باید در میان گزینه‌ها دنبال «فعل مضارع» بگردیم که تنها «يُخْرِجُ» در گزینه «۲» فعل مضارع است و در سایر گزینه‌ها فعل مضارعی نیامده است.

فعل‌های «كَتَبَ» در گزینه «۱»، «قَالَ» در گزینه «۳» و «أَوْجَدَ» در گزینه «۴» همگی «فعل ماضی» هستند. «اُكْتُبُوا» در گزینه «۳» نیز «فعل امر» است.

سوال ۲۲

پاسخ: گزینه ۲

در گزینه «۲»، «کلّ شیء» مستثنی منه محسوب می‌شود که موجود است، بنابراین اسلوب استثناء داریم. (ترجمه: آیا نشنیده‌اید که هر چیزی با انفاق کردن کم می‌شود به جز علم؟!)

در سایر گزینه‌ها، مستثنی منه محذوف است و اسلوب حصر داریم.

سوال ۲۳

پاسخ: گزینه ۳

در این عبارت «أمرٌ» مستثنی منه و «المقاومة» مستثنی است.

ترجمه عبارت: «برای زنان و مردان مجاهد کار واجبی باقی‌نمانده است به‌جز مقاومت و توکل به خدا!» در سایر عبارتها لفظی به عنوان مستثنی منه ذکر نشده است.

سوال ۲۴

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

در این گزینه، مستثنی منه ذکر نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «شیئاً» مستثنی منه است.

گزینه «۲»: «أحدٌ» مستثنی منه است.

گزینه «۳»: «النّاس» مستثنی منه است.

سوال ۲۵

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

«کلّ الدّروس»، مستثنی منه و کلمه «درس»، مستثنی است. در سایر گزینه‌ها مستثنی منه حذف شده است و حصر داریم.

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: -

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

① عین ما ليس فيه التأكيد:

- ① إِنَّ النَّاسَ يَتَعَجَّبُونَ مِنْ رُؤْيَةِ الْأَسْمَاكِ وَ هِيَ تَتَساقَطُ عَلَى الْأَرْضِ بَعْدَ الْمَطَرِ الشَّدِيدِ!
- ② يَتَعَجَّبُ النَّاسُ مِنْ رُؤْيَةِ الْأَسْمَاكِ تَعَجُّبًا وَ هِيَ عَلَى الْأَرْضِ بَعْدَ الْأَمْطَارِ الشَّدِيدَةِ!
- ③ يَتَعَجَّبُ النَّاسُ تَعَجُّبًا شَدِيدًا مِنْ مُشَاهَدَةِ الْأَسْمَاكِ وَ هِيَ تَتَساقَطُ عَلَى الْأَرْضِ!
- ④ كَانَ بَعْضُ النَّاسِ يُشَاهِدُونَ سَقُوطَ الْأَسْمَاكِ لِأَوَّلِ مَرَّةٍ مُشَاهَدَةً وَ يَتَعَجَّبُونَ!

② عین «مُجالسة» تُفيد التشبيه:

- ① جَلَسْتُ عِنْدَ ابْنِ عَمِّي وَ أَنَا أَحَبُّ مُجَالِسَتِهِ مِنَ الطُّفُولَةِ!
- ② جَالَسَ أَخِي زَمِيلَهُ الصَّالِحَ مُجَالِسَةً عَلَّمَتْهُ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ!
- ③ كُنْتُ أَجَالِسُ صَدِيقِي الْفَائِزَ مُجَالِسَةً مِنْ يَبْحَثُ عَنِ النَّجَاحِ!
- ④ جَالِسُوا مَنْ يَصَدِّقُ فَإِنَّ مُجَالِسَةَ الصَّادِقِينَ تَنْفَعُكُمْ نَفْعَ الْكُتُبِ الْمُفِيدَةِ!

③ عین «مُجالسة» تُفيد التشبيه:

- ① جَلَسْتُ عِنْدَ ابْنِ عَمِّي وَ أَنَا أَحَبُّ مُجَالِسَتِهِ مِنَ الطُّفُولَةِ!
- ② جَالَسَ أَخِي زَمِيلَهُ الصَّالِحَ مُجَالِسَةً عَلَّمَتْهُ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ!
- ③ كُنْتُ أَجَالِسُ صَدِيقِي الْفَائِزَ مُجَالِسَةً مِنْ يَبْحَثُ عَنِ النَّجَاحِ!
- ④ جَالِسُوا مَنْ يَصَدِّقُ فَإِنَّ مُجَالِسَةَ الصَّادِقِينَ تَنْفَعُكُمْ نَفْعَ الْكُتُبِ الْمُفِيدَةِ!

④ عین ما فيه الصفة:

- ① «خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا»
- ② «وَ أَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ»
- ③ الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ!
- ④ عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ!

⑤ عین حرف «اللام» يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

- ① لِيَسْتَمِعَ إِلَى كَلَامِ الْخَطِيبِ بَدَقَّةً، جَلَسْنَا أَمَامَ الْقَاعَةِ!
- ② نُفِقُ مِمَّا عِنْدَنَا مِنَ التَّعَمُّ لِيُعْطِينَا الْآخَرُونَ عِنْدَ الْبُؤْسِ أَيْضًا!
- ③ الْعُلَمَاءُ الْمُجْتَهِدُونَ لِيُشْكَلُوا فَرِيقًا ثَقَافِيًّا يَحَقِّقُ هَدْفَنَا الْأَعْلَى!
- ④ كُلُّ مَوْظِفٍ يَعْمَلُ ثَمَانِي سَاعَاتٍ يَوْمِيًّا لِيَتَعِيشَ أُسْرَتَهُ فِي رَاحَةٍ!

⑥ عین ما يدل على أنَّ المفعول يقوم بالعمل كثيرًا:

- ① إِيْلَمُ بَأَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ كَثِيرًا!
- ② إِيْلَمُ بَأَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ كَثِيرًا!
- ③ يَرَسِّمُ صَدِيقِي صُورَةً جَذَابَةً عَلَى جِدَارِ الْمَلْعَبِ!
- ④ قَالَ الْفَتَى الْعَلَمَةُ بِشَهَامَةِ لِأَسْتَاذِهِ فِي الصَّفِّ!

⑦ عین حرف النون لِيَبْسُ مِنَ الْحُرُوفِ الْأَصْلِيَّةِ فِي الْفِعْلِ:

- ① النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا!
- ② يَنْتَقِلُ أَبِي مِنْ مَدِينَتِنَا لِمَدَّةِ ثَلَاثَةِ أَشْهُرٍ لِمَهْمَةٍ إِدَارِيَّةٍ!
- ③ «فَأَنْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظَرِينَ»
- ④ انْفَتَحَ الْوَرْدُ بَعْدَ أَنْ طَلَعَتِ الشَّمْسُ فَأَصْبَحَ الْمَنْظَرُ جَمِيلًا!

٨ عَيْن ما فيه المفعول المطلق التَّوَعَى:

- ١ مدح الشَّاعِرُ الجُنَّةَ مدحاً جيِّداً و نال جائزة!
٢ رأيتُ حادثاً جديداً في مدينتنا عندما كنتُ أمشي هناك!
٣ لا تُعمر حكمةً بالغةً عمراً إلا في قلب الإنسان المتواضع!
٤ شاهدتُ سمكاً عجيباً يعيش في الغلاف دون الماء و الطَّعام!

٩ عَيْن اسماً نكرةً يبيِّن هيئة اسم معرفة:

- ١ بنى نوبل مؤسسة «جائزة نوبل» خوفاً من ذكره بالسوء!
٢ بقى المخترع حزيباً و بعد مدَّة شعر بخيبة الأمل!
٣ أقبل رؤساء شركات إلى شراء الدِّيناميت بيتسمون!
٤ على الإنسان العاقل أن يستفيد من الفرصة و لا يكون مُتكَاسلاً!

١٥ «أخذ المزارع يفكِّر: لماذا إزداد عدد الفئران إزداداً كبيراً؟!»؛ عَيْن الصَّحيح عن فعل (أخذَ):

- ١ هو مترادف
٢ قد أكَّد في هذه الجملة!
٣ يدلّ على شروع وقوع الفعل!
٤ قد بيَّن نوع وقوعه و كيفيته!

١١ عندما يهتَم المتكلِّم بوقوع الفعل فقط، يقولُ:

- ١ إنَّ هؤلاء الطُّلاب يكتسبون الدَّرجات العالية!
٢ كأنَّ هؤلاء الطُّلاب يكتسبون الدَّرجات العالية!
٣ هؤلاء الطُّلاب يكتسبون الدَّرجات العالية إكتساباً!
٤ هؤلاء الطُّلاب يكتسبون الدَّرجات العالية إكتساب المُجدين!

١٢ عَيْن ما ليس فيه المفعول المطلق:

- ١ إنَّ التَّحديِد في اختيار الكتِب كالتَّحديِد في اختيار الطَّعام!
٢ عليكم أن تحاسبوا أنفسكم في الدنيا محاسبة دقيقة!
٣ إنَّ المقاتلين هجموا على جَميع الأعداء هجوم الأسود!
٤ يرتل هذا القارئ القرآنَ ترتيلاً جميلاً!

١٣ عَيْن ما فيه تأكيدٌ للفعل:

- ١ يُشاهد العجبُ بين النَّاس مشاهدةً كثيرةً،
٢ و هذا حينما يعمل العبدُ المسلم عملاً يُعجبه،
٣ أو يقوم بعمل سيِّئ و يُربه إراءةً جميلةً،
٤ و الأفضل أن يُؤمن برَبِّه و يفتخر افتخاراً بذلك!

١٤ «كانَ طالبٌ مؤدَّبٌ في الصِّف، يستمع الطَّالب قبل أن يُجيب عن الأسئلة إستماعاً!»:

- ١ آن دانش آموز مؤدَّبى كه در كلاس است، قبل از پاسخ دادن به سؤالات، بدقت گوش می دهد!
٢ آن دانش آموز مؤدَّب كه در كلاس حضور دارد، قبل از جواب دادن به سؤالها بخوبى گوش می دهد!
٣ دانش آموز مؤدَّبى در كلاس بود، اين دانش آموز قبل از آنكه به سؤالات جواب دهد حتماً گوش می داد!
٤ دانش آموز مؤدَّب در كلاس حضور داشت، اين دانش آموز قبل از اينكه به سؤالها پاسخ دهد گوش می داد!

١٥ عَيْن ما فيه تأكيدٌ للفعل:

- ١ لا غاية هناك إلا أن نحصل عليها حصولاً كاملاً بالشَّوق و الرغبة!
٢ يجب أن نعمل واجبنا بالرَّغبة للوصول إلى الهدف عمل الدَّوَّبين!
٣ أرغب في أقوى الوسائل التي أوصلتني إلى النجاح رغبة كثيرة!
٤ الرغبة في العمل تحتاج إلى نفس قويَّة احتياجاً فعليك بها!

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: --

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

سوال ۱

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، تأکید وجود نداشته باشد. در گزینه «۳»، «تَعْجَبًا» مصدر فعل جمله است، پس از آن هم صفت «شدیداً» آمده است، پس مفعول مطلق نوعی (بیانی) است و تأکیدی در آن وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «إِنَّ» (قطعاً، همانا) از حروف مشبّهة بالفعل و دارای مفهوم تأکید است.

گزینه «۲»: «تَعْجَبًا» مصدر فعل «يَتَعَجَّبُ» است و بدون صفت و مضاف‌الیه آمده است، پس مفعول مطلق تأکیدی و دارای معنای تأکید است.

گزینه «۴»: «مُشَاهَدَةً» مفعول مطلق تأکیدی برای فعل «يُشَاهِدُونَ» و دارای مفهوم تأکید است.

سوال ۲

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

صورت سؤال خواسته است «مُجَالَسَةً» را که معنای تشبیه دارد، بیابیم؛ هرگاه پس از مفعول مطلق نوعی، مضاف‌الیه بیاید، معنای تشبیه را می‌رساند و در ترجمه آن از کلماتی نظیر «مانند و همچون» استفاده می‌شود. در گزینه «۳»، «مُجَالَسَةً» مفعول مطلق نوعی و «مَنْ» مضاف الیه آن است.

ترجمه عبارت: «با دوست برنده‌ام همنشینی می‌کردم همچون کسی که موفقیت را جستجو می‌کرد!»

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: «مُجَالَسَةً» مفعول برای فعل «أَجِبُّ» است، نه مفعول مطلق.

گزینه «۲»: «مُجَالَسَةً» مفعول مطلق نوعی است اما بعد از آن مضاف الیه نیامده است.

گزینه «۴»: «مُجَالَسَةً» مفعول مطلق نیست. (اسم «إِنَّ» است.)

سوال ۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

صورت سؤال خواسته است «مُجَالَسَة» را که معنای تشبیه دارد، بیابیم؛ هرگاه پس از مفعول مطلق نوعی، مضاف‌الیه بیاید، معنای تشبیه را می‌رساند و در ترجمه آن از کلماتی نظیر «مانند و همچون» استفاده می‌شود. در گزینه «۳»، «مُجَالَسَة» مفعول مطلق نوعی و «مَنْ» مضاف الیه آن است.

ترجمه عبارت: «با دوست برنده‌ام همنشینی می‌کردم همچون کسی که موفقیت را جستجو می‌کرد!»

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «مُجَالَسَة» مفعول برای فعل «أَحْبَبْتُ» است، نه مفعول مطلق.

گزینه «۲»: «مُجَالَسَة» مفعول مطلق نوعی است اما بعد از آن مضاف الیه نیامده است.

گزینه «۴»: «مُجَالَسَة» مفعول مطلق نیست. (اسم «إِنَّ» است.)

سوال ۴

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

«الْقَوْمُ الْكَافِرِينَ» موصوف و صفت هستند. در سایر گزینه‌ها صفت به کار نرفته است.

سوال ۵

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

گزینه «۳»: «لِ-» معنای «باید» می‌دهد: «دانشمندان تلاشگر باید گروهی فرهنگی تشکیل دهند که هدف والای ما را محقق گردانند!»

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «لِ-» معنای «تا اینکه، برای اینکه» می‌دهد: «برای این‌که به سخن سخنران به دقت گوش دهیم، در جلوی سالن نشستیم!»

گزینه «۲»: «لِ-» معنای «تا، تا اینکه» می‌دهد: «از آن‌چه از نعمت‌ها که داریم، انفاق می‌کنیم تا دیگران نیز هنگام فقر به ما ببخشند!»

گزینه «۴»: «لِ-» معنای «تا، تا اینکه» می‌دهد: «هر کارمندی روزانه هشت ساعت کار می‌کند تا خانواده‌اش در راحتی زندگی کند!»

سوال ۶

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

ترجمة صورت سؤال: عبارتی را مشخص کن که بر این دلالت دارد که مفعول بسیار به کاری می‌پردازد.
در گزینه «۱»، «التَّوَابِينَ» اسم مبالغه است که مفهوم بسیاری صفت یا انجام کار را دارد، همچنین نقش مفعول را برای فعل «يُحِبُّ» دارد.
تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: «الكَفَّار» جمع مکسر «الکافر» و اسم فاعل است.

گزینه «۳»: «جَذَابَة» صفت است، نه مفعول.

گزینه «۴»: «الْعَلَامَة» صفت است، نه مفعول.

سوال ۷

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

«انْفَتَحَ» فعلی از باب انفعال است و سه حرف اصلی آن «ف ت ح» است و «ن» اضافی می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: در این گزینه ریشه سه حرفی فعل «إِنْتَبَهُوا» عبارت است از «ن ب ه» که حرف «ن» جزء حروف اصلی آن است.

گزینه «۲»: در این گزینه ریشه سه حرفی فعل «يَنْتَقِلُ» عبارت است از «ن ق ل» که حرف «ن» جزء حروف اصلی آن است.

گزینه «۳»: در این گزینه ریشه سه حرفی فعل «إِنْتَظَرُوا» عبارت است از «ن ظ ر» که حرف «ن» جزء حروف اصلی آن است.

سوال ۸

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

سؤال گزینه ای را می‌خواهد که در آن «مفعول مطلق نوعی (بیانی)» آمده باشد. «مدحاً» در گزینه (۱) که مصدر منصوب فعل «مدح» است، مفعول مطلق است و چون پس از آن «صفت (جیداً)» آمده است؛ مفعول مطلق نوعی (بیانی) است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۲) «حادثاً» اصلاً مصدر نیست تا مفعول مطلق باشد. [«حادثاً» مفعول (مفعول به) فعل «رَأَيْتُ» است و «جديداً» صفت آن است.]

(۳) «عمرأً» که مصدر فعل «لا تَعْمُر» است، مفعول مطلق است و چون پس از آن «صفت» یا «مضاف الیه» نیامده است، مفعول مطلق تأکیدی است. [«حكمة» فاعل «لا تَعْمُر» است.]

(۴) «سمكاً» اصلاً مصدر نیست تا مفعول مطلق باشد. [«سمكاً» مفعول (مفعول به) فعل «شاهدتُ» است و «عجيباً» صفت آن است.]

سوال ۹

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

این سؤال در واقع حال مفرد را خواسته است، چون حال اسم نکره‌ای است که حالت اسم معرفه‌ای را بیان می‌کند. «حزیناً» در گزینه «۲» حال برای «المخترع» است و پاسخ سؤال می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر

«خوفاً» در گزینه «۱» معنای قید حالت ندارد، در گزینه «۳» اسم نکره منصوبی وجود ندارد و فعل «یبتسمون»، «رؤساء» را توصیف می‌کند، در گزینه «۴» «متکاسلاً» خبر کان است و حال نیست.

سوال ۱۰

پاسخ: گزینه ۳

فعل «أخذَ» در این عبارت، به معنای «شروع به ... کرد» است و بر شروع وقوع فعل تأکید دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أخذَ» در این معنی با «إستلمَ: تحویل گرفت» مترادف نیست.

گزینه «۲»: در جمله داده شده مفعول مطلق تأکیدی نداریم.

گزینه «۴»: در جمله داده شده «إزدیاداً» مفعول مطلق نوعی است اما برای بیان نوع فعل «إزدادَ» آمده است.

سوال ۱۱

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، گوینده فقط به وقوع فعل اهتمام و توجه داشته باشد؛ در گزینه «۳»، «إکتساباً» مفعول مطلق تأکیدی است و بر وقوع فعل جمله تأکید دارد.

سوال ۱۲

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

در گزینه «۱» مفعول مطلق وجود ندارد.

در سایر گزینه‌ها کلمه‌های «محاسبة»، «هجوم» و «ترتیباً» مفعول مطلق هستند.

سوال ۱۳

پاسخ: گزینه ۴

سؤال مفعول مطلق تأکیدی را می‌خواهد. در گزینه «۴»، «إفتخاراً» مفعول مطلق تأکیدی است.

سوال ۱۴

پاسخ: گزینه ۳

«کان»: بود (رد گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴) / «طالب مؤدّب (ترکیب وصفی نکره)»: دانش آموز مؤدّبی، دانش آموزی مؤدّب، یک دانش آموز مؤدّب (رد گزینه‌های ۱ و ۲؛ توجه داشته باشید که لفظ «آن» در گزینه‌های ۱ و ۲ اضافی است.) / «فی الصّف»: در کلاس (حرف «که» در ابتدای «که در کلاس» در گزینه‌های ۱ و ۲ نادرست است.) / «یستمع (ماضی استمراری)»: گوش می‌داد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الطالب»: این دانش آموز (در گزینه‌های ۱ و ۲ ترجمه نشده است. دقت کنید که در ترجمه «ال» الطالب اسم اشاره «این» آمده، چون قبل از آن یک بار به صورت نکره (طالب) آمده است.) / «أن یجیب (مضارع التزامی)»: جواب (پاسخ) دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «إستماعاً (مفعول مطلق تأکیدی)»: حتماً (تنها در گزینه ۳ ترجمه شده است؛ «به‌دقت» و «بخوبی» در گزینه‌های ۱ و ۲ نادرست هستند.)

سوال ۱۵

پاسخ: گزینه ۴

سؤال «مفعول مطلق تأکیدی» را می‌خواهد. در این گزینه «إحتیاجاً» مفعول مطلق تأکیدی برای فعل «یحتاج» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «حصولاً» چون بعد از آن صفت «کاملاً» آمده است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) برای فعل «نحصل» است.

گزینه «۲»: «عمل» چون پس از آن مضاف الیه «الدّوّبین» آمده است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) برای فعل «نعمل» است.

گزینه «۳»: «رغبة» چون پس از آن صفت «کثیرة» آمده است، مفعول مطلق نوعی (بیانی) برای فعل «أرغب» است.

۱) إلهی، لیس کمثلک شیء و أنت أرحم الراحمین!
۲) یا قوم، أعبدوا الله و لاتشركوا فی عبادته شیئاً!

۲) إلهنا، إنما أنت أهل لتجود علينا بفضلک!
۴) یا رحیم، أنشر خزائن علومک علينا برحمتک!

۹) عین کلمة «رب» لا یُمكن أن تكون مُنادی:

۱) رَبَّنَا آتِنَا فی الدُّنْیا حسنة و فی الآخرة حسنة!
۲) رَبَّنَا لا یُحَرِّمِ الرَّبُّنَا التَّی أَحَلَّ لِعِبَادِهِ!

۲) رَبَّنَا وَ لا تُحَمِّلْنَا ما لا طاقة لنا به!
۴) رَبَّنَا احْمِنَا و بلادنا مِن کُلِّ الْجِهَات!

۱۰) عین الخطأ للفرغ لإيجاد اسلوب النداء: «یا ... إلزما التفکر و التعلّم فهما أمران قد شجّع الاسلام المسلمین بهما مُندُ ظهوره!»

۱) أیُّها الرِّمیلان ۲) إخواننا المؤمنین ۳) أیُّبُّها المسلمتان ۴) صدیقی

۱۱) عین الخطأ: (فی النداء)

۱) اللَّهُمَّ ارزُقنی حجَّ بیتک الحرام فی هذا العام!
۲) یا ایُّها ولدان إیخنا عن المقالة العلمیة بدقة أكثر!
۳) أبناء ایران إنکم قادرون علی بناء المُستقبل!
۴) یا تلامیذ لا تفقدوا إحترامکم بزلة أو خطیئة!

۱۲) عین الضحیح عن المنادی:

۱) یا البیئة؛ یا لیت التوازن یتحقّق فیک!
۲) یا فئران؛ لا تُحزّبوا المزارع حتی لا تُقتلوا!
۳) یا بوماث؛ أنتن تأکلن الفئران لدوام حیاتکن فقط!
۴) یا آیتها المزارع؛ حافظ علی مزرعتک بطرق صحیحة!

۱۳) عین ما لیبس فیهِ المنادی:

۱) أمّ من یستطیع أن یُحیی منی مثلک دون أیّ مئة!
۲) قوم صدیقی هم الذین یساعدون بعضهم بعضاً فی الشدائد!

۲) ربّ یتّی أسألک أن تستر عیوبی کلّها عند أعدائی!
۴) ولد حافظ علی نظافة الطبیعة و أكد علی ذلك عند أصدقائک!

۱۴) «ما أجمل توازن الطبیعة، و أجمل منه هو أن نسعی کلنا أن نمنع تعدی الظالمین علی نظام العالم و ما فیهِ من أجل منفعتهم!»: چه زیباست .....

۱) توازن طبیعت، و زیباتر تلاش ماست و این که همه ما در برابر ستم منفعت طلبانه ظالمان بر نظم موجود در عالم و هرچه در آن است، بایستیم!
۲) تعادل در طبیعت، و از آن زیباتر تلاش همگی ماست تا جلو ستمگری ستمکاران را در نظام عالم و هرچه در آن است برای نفع شخصی خویش، بگیریم!

۳) توازن طبیعت، و از آن زیباتر است که ما همگی تلاش کنیم برای منفعت خویش مانع ستمکاری ظالمان در نظام موجود در جهان و آنچه در آن است شویم!

۴) تعادل طبیعت، و زیباتر از آن این است که ما همگی تلاش کنیم از دست‌درازی ستمگران بخاطر سود خودشان بر نظام جهان و آنچه در آن است، جلوگیری کنیم!

۱۵) «یا ولدی المجد! اجتهد للنجاح و اکتساب ما ینفعک و دَع کلام الناس، فلیس طریق فی الحیاة لا یمزّ بالمصاعب!»: ای فرزند کوشای من! .....

۱) برای موفقیت و کسب آنچه به تو سود می‌رساند تلاش کن و حرف مردم را رها کن، چه راهی در زندگی نیست که از مشکلات گذر نکند!
۲) برای موفق بودن و اکتساب هرچه برای تو سودبخش است بکوش و سخن مردم را فروگذار، زیرا راهی نیست که از مصیبت‌های زندگی گذر نکند!

۳) بکوش تا موفق شوی و آنچه را به سود تو است اکتساب کنی و حرف مردم را فروگذاری، زیرا هیچ راهی وجود ندارد که از مشکلات در زندگی عبور نکند!

۴) تلاش کن برای موفق شدن و کسب کن آنچه را به تو سود می‌رساند و سخن مردم را رها کن، چه هیچ راهی وجود ندارد که از مصیبت‌های زندگی عبور نکند!

نام برگزار کننده

مدت زمان آزمون: -

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۰۷/۱۹

سوال ۱

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، منادا وجود داشته باشد. از ساختار جمله داده شده در گزینه «۲» و ضمیر مخاطب «ک» می‌فهمیم که «رَب» منادا است و مورد خطاب قرار گرفته است. (ترجمة عبارت: پروردگارا، تو را می‌پرستیم و امید داریم که برایت از بندگان با اخلاص باشیم!)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل‌ها، ضمایر و اجزای غایب جمله (الذی، أنزل، أخرج) نشان می‌دهند که اسلوب نداء نداریم و «رَب» مبتداست. (ترجمة عبارت: پروردگار ما کسی است که از آسمان آبی فروفرستاد و از آن میوه‌ها را به عنوان روزی برای ما خارج ساخت!)

گزینه «۳»: فعل‌ها و ضمایر غایب جمله (یقبل، ه، یعفو) نشان می‌دهند که اسلوب نداء نداریم و «رَب» مبتداست. (ترجمة عبارت: پروردگار ما توبه را از بندگانش می‌پذیرد و بدی‌ها را می‌بخشد!)

گزینه «۴»: فعل غایب «لا یُغیِّر» در مورد «رَب» خبر می‌دهد، پس اسلوب نداء نداریم و «رَب» مبتداست. (ترجمة عبارت: پروردگار ما چیزی را که در قومی هست، تغییر نمی‌دهد تا اینکه آنچه را در درونشان است، تغییر بدهند!)

سوال ۲

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

«أعینوا»: (فعل امر) یاری کنید (رد گزینه ۲) / «بعضکم البعض»: یکدیگر، همدیگر (رد گزینه ۳) / «أداء الواجبات»: انجام وظایف (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «حتی یصبح»: تا ... شود، تا ... گردد (رد سایر گزینه‌ها) / «حظکم»: بهره شما (رد گزینه ۳) / «ثملاً»: (فعل مضارع مجهول) پُر شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «سلاماً»: (در اینجا) از صلح

سوال ۳

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

«أیها السیاسیون» صحیح است، چون باید قبل از اسم «ال» دار، «أیها / أیتها» بیاید.

سوال ۴

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

وقتی اسم مورد ندا دارای «ال-» باشد، با «أَيُّهَا» برای مذکر و «أَيَّتْهَا» برای مؤنث مورد خطاب قرار می‌گیرد، بنابراین «يا أَيُّهَا الرَّحِيم» صحیح است.

سوال ۵

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن منادی آمده باشد؛ به عبارت دیگر باید در اول جمله، منادی را از مبتدا تشخیص دهیم. در گزینه «۱»، فعل امر مخاطب «اجعل» و ضمیر مخاطب «ك» آمده است، پس نشان می‌دهد کلمه «ولد» منادی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «حافظوا» فعل ماضی غایب است (با توجه به حرکت فتحه روی عین الفعل)، پس «الأولاد» مبتداست، نه منادی!

گزینه «۳»: از فعل «يُعِين» و ضمیر «ه»، که هر دو غایب‌اند، می‌توان متوجه شد که کلمه «رَب» در ابتدای جمله، مبتداست.

گزینه «۴»: فعل مضارع غایب «يُجِيبُ» و ساختار «هو الَّذِي» نشان می‌دهد «إله» منادی نیست و نقش مبتدا را دارد.

سوال ۶

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

«عَلَّمْتَنِي»: به من یاد داد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الْحَيَاةُ»: زندگی / «أَنْ أُنْسِي»: که فراموش کنم / «ذِكْرِيَاَتِ الْمَاضِي وَ الْآلَامِ»: خاطرات گذشته و دردها (رد گزینه ۱) / «أَنْظُرُ لِلْأَمَامِ»: به جلو بنگرم / «بِقَلْبِي»: با قلبی / «قَدْ مَلَأْتَهُ الْأَمَالَ»: آرزوها آن را پر کرده‌اند (رد سایر گزینه‌ها)

سوال ۷

پاسخ: گزینه ۳

در این عبارت، با توجه به فعل امر «إِسْتَعْفِرِي» و فعل مخاطب «تُرْضِي» و ضمیر مخاطب «ك»، کلمه «نَفْس» منادی است. ترجمه عبارت: «ای نفس! در تمام لحظات به خاطر گناهانت طلب آمرزش کن تا پروردگارت را خشنود سازی!»

در سایر عبارات کلمه‌ای به عنوان منادی ذکر نشده است.

سوال ۸

پاسخ: گزینه ۴

کلمه «رَحِيمٌ» در این گزینه، مناداست، اما مضاف نیست.
در سایر گزینه‌ها، مناداها از نوع منادای مضاف هستند. (إله، إله، قوم).

سوال ۹

پاسخ: گزینه ۳

در گزینه‌های «۱،۲» و «۴» کلمه «رَبِّ» منادا است، زیرا در اصل «یا رَبَّنَا» و به معنای «پروردگارا» بوده است، اما در گزینه «۳»، اسم ابتدای جمله مبتداست و جمله حالت خطاب و ندا ندارد.
دقت کنید که گاهی حرف ندا حذف می‌شود و این را از مفهوم و قرائن عبارت یا متن می‌توان فهمید.

سوال ۱۰

پاسخ: گزینه ۲

با توجه به فعل امر «إِلْزَمَا» که مثنی است و بین مذکر و مؤنث مشترک می‌باشد، تنها گزینه «۲» نادرست است، زیرا «إِخْوَةٌ» جمع مکسر است و فعل مناسب آن «إِلْزَمُوا» است؛ بقیه گزینه‌ها مثنای مذکر یا مؤنث هستند.

سوال ۱۱

پاسخ: گزینه ۲

وقنی که با یک اسم «ال» دار مواجه باشیم، قبل از منادا، از «أَيُّهَا/ أَيْتُّهَا» استفاده می‌کنیم، در گزینه «۲»، «وَلَدَانِ»، ال ندارد و نیازی هم به آمدن «أَيُّهَا» قبل از آن نبود.

سوال ۱۲

پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۳

در گزینه «۱»: حرف ندای «یا» مستقیماً بر سر «ال» نمی آید (صحیح: یا بَيْتُهُ)

در گزینه «۲»: منادا مجرور نمی آید (صحیح: یا فُئْرَانُ)

در گزینه «۴»: «المزارع» مذکر است، پس منادا باید مذکر باشد (صحیح: یا أَيُّهَا)

سوال ۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه: ۳

در این گزینه با توجه به ضمیر «هم» و فعل «يساعدون» که هر دو سوم شخص هستند، متوجه می‌شویم جمله حالت خطابى ندارد؛ پس نمی‌تواند ساختار ندایی داشته باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أُم» منادا است.

گزینه «۲»: «رَبِّ» منادا است.

گزینه «۴»: «ولد» منادا است.

سوال ۴

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

«ما أجمَل توازن الطَّبيعة»: چه زیباست توازن طبیعت (رد گزینه ۲) (وزن «ما أفعل...» برای بیان تعجب می‌آید و به صورت «چه ... است، چقدر ... است» ترجمه می‌شود.) / «أجملُ منه»: زیباتر از آن (رد گزینه ۱) / «أن نَسعی»: که تلاش کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أن نمنع»: جلوگیری کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «تعدى الظالمين»: (ترکیب اضافی) دست‌درازی ستمگران (رد سایر گزینه‌ها) / «نظام العالم»: (ترکیب اضافی) نظام جهان (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «ما فيه»: آنچه در آن است (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «من أجل منفعتهم»: به‌خاطر سود خودشان (رد گزینه ۱)

سوال ۵

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

«اجتهد»: (فعل امر) تلاش کن، بکوش / «النَّجَاح»: موفقیت (رد گزینه ۳؛ مصدر است، نه فعل) / «اكتساب»: کسب، به دست آوردن (رد گزینه‌های ۳ و ۴؛ مصدر است، نه فعل) / «ينفعك»: به تو سود می‌رساند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «دَع»: (فعل امر) رها کن (رد گزینه ۳) / «ليس»: نیست / «طريقٌ»: راهی / «فى الحياة»: در زندگی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لا يمّر»: گذر نکند / «المصاعب»: مشکلات